

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen.

1. Wat is de aanleiding?

Met dit wetsvoorstel worden enkele wijzigingen voorgesteld van de Wet inburgering 2021.

- Allereerst wordt een hardheidsclausule toegevoegd aan de wet. Op deze manier kan worden voorzien in de situatie waarin het wettelijke boetesysteem van de Wi2021 nog niet in voorziet, te weten de mogelijkheid voor gemeenten en DUO om indien het opleggen van een boete leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard, hiervan geheel te kunnen afzien. Eenzelfde soort hardheidsclausule wordt opgenomen m.b.t. personen die onder de Wi2013 vallen.
- Daarnaast wordt een grondslag gecreëerd in het overgangsrecht dat ziet op de Wet inburgering 2013 waardoor het mogelijk is om bij AMvB noodzakelijke maatregelen te treffen t.a.v. de inburgeringsregelgeving die van toepassing blijft op personen die onder de Wi2013 vallen en waardoor het mogelijk blijft om ook na 1 januari 2022 wijzigingen door te voeren op het niveau van het besluit of regeling.

2. Wie zijn betrokken?

DUO en gemeenten

3. Wat is het probleem?

Hardheidsclausule Wi2021

De Wet inburgering 2021 bevat een gedifferentieerd boeteregime voor situaties waarin de inburgeringsplichtige de verplichtingen tijdens het inburgeringstraject niet nakomt, of de leerroute niet afrondt binnen de inburgeringstermijn. Er zijn verschillende waarborgen om zoveel mogelijk te voorkomen dat, voor zover deze situaties zich in de praktijk voordoen, eventuele stapeling van boetes tot financiële problematiek bij inburgeringsplichtigen leidt. Ook is bij het bepalen van de (maximale) hoogte van boetes rekening gehouden met de omstandigheid dat het een relatief kwetsbare groep is. Gemeenten en DUO zijn op grond van de wet echter wel verplicht om aan de inburgeringsplichtige een boete op te leggen als er sprake is van een verwijtbare overtreding van (één van) deze artikelen. Mede gelet op de discussie n.a.v. de kinderopvangtoeslagaffaire is door de minister van SZW aan de Tweede Kamer toegezegd om in de wet een hardheidsclausule op te nemen. Deze hardheidsclausule wordt via deze wetswijziging ingevoerd.

Hardheidsclausule en overgangsrecht Wi2013

De verplichtingen en rechten die voortvloeien uit de Wi 2013 zoals deze luidde voor de dag van inwerking van de Wi2021 blijven van toepassing voor inburgeringsplichtigen voor wie de termijn voor het voldoen aan de inburgeringsplicht voor inwerkingtreding reeds is aangevallen. Echter, de Wi2013 is destijds bewust opgezet als een strenge wet. Met de inzichten van nu en met oog op het nieuwe inburgeringsstelsel, is opnieuw gekeken naar de effecten van het huidige stelsel en de positie van de veelal kwetsbare groep inburgeraars daarin. Ter inventarisatie van hardheden in de Wi2013 is een verkenning 'Verbeterplan huidig inburgeringsstelsel' uitgevoerd. Een aantal van deze voorstellen vergen een aanpassing van regelgeving. Het gaat hierbij louter om het doorvoeren van begunstigende wijzigingen die zien op hardheden.

- Allereerst zal er, overeenkomstig bovenstaande hardheidsclausule, een hardheidsclausule worden opgenomen, die betrekking heeft op de oplegging van bestuurlijke boetes.
- Daarnaast wordt een grondslag gecreëerd in het overgangsrecht dat ziet op de Wet inburgering 2013 waardoor het mogelijk is om later bij AMvB noodzakelijke maatregelen te treffen t.a.v. de inburgeringsregelgeving die van toepassing blijft op personen die onder de Wi2013 vallen. Dit is nodig omdat niet al deze verbetermogelijkheden voor

inwerkingtreding van het nieuwe stelsel kunnen worden gerealiseerd.

4. Wat is het doel?

Hardheidsclausule Wi2021

De hardheidsclausule is zo vormgegeven dat deze ziet op het geheel afzien van het opleggen van de bestuurlijke boete, indien het opleggen van een boete zou leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard. Een uitgebreidere hardheidsclausule is niet nodig, omdat het boetesysteem reeds verschillende mogelijkheden bevat om de evenredigheid bij de boeteoplegging te waarborgen.

Hardheidsclausule en overgangsrecht Wi2013

De hardheidsclausule m.b.t. de Wi2013 is gelijk aan de hardheidsclausule die wordt geïntroduceerd in de Wet inburgering 2021, en heeft dus betrekking op het geheel afzien van het opleggen van de bestuurlijke boete, indien het opleggen van een boete zou leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

De te creëren grondslag in het overgangsrecht, zodat later bij AmvB aanpassingen door te voeren, hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

- de terugbetaling van de lening;
- de ontheffing van de inburgeringsplicht.
- Creëren van de mogelijkheid in lagere regelgeving om begeleiding van inburgeraars ter bespoediging van de afronding van de inburgeringsplicht uit te breiden.
- Creëren van grondslag om in lagere regelgeving onvoorziene, noodzakelijke (uitvoeringstechnische) aanpassingen te doen. Het is bijv. mogelijk dat onvoorziene factoren of veranderingen van het inburgeringsaanbod, er toe leiden dat inburgeraars - buiten hun schuld - niet aan de verplichtingen kunnen voldoen die op grond van de Wi2013 aan hen zijn opgelegd. Een voorbeeld hiervan vormen de COVID-maatregelen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Hardheidsclausule Wi2021

Onder de Wet inburgering 2021 zijn gemeenten en DUO op dit moment verplicht om aan de inburgeringsplichtige een boete op te leggen als er sprake is van een verwijtbare overtreding van (één van) deze artikelen. Gemeenten en DUO kunnen alleen in staat worden gesteld om hiervan af te zien als bovenstaande hardheidsclausule wordt opgenomen.

Hardheidsclausule en overgangsrecht Wi2013

Wat betreft de hardheidsclausule m.b.t. de Wi2013 geldt eenzelfde redenatie. Onder de huidige wet is DUO verplicht een boete op te leggen. Alleen door het opnemen van een hardheidsclausule mag DUO hiervan afzien.

Wat betreft de onderwerpen waaromtrent haakjes worden opnemen zodat later aanpassingen kunnen worden gedaan: dit zijn hardheden die alleen o.b.v. wijziging van wet- en regelgeving kunnen worden weggenomen. Deze verbetermogelijkheden kunnen niet meer voor inwerkingtreding van het nieuwe stelsel worden gerealiseerd.

6. Wat is het beste instrument?

Zie de antwoorden op vraag 5.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Hardheidsclausule Wi2021

De hardheidsclausule is begunstigend voor de inburgeraar. Al zal van het afzien van het opleggen van boetes slechts in zeer uitzonderlijke gevallen gebruik worden gemaakt. De hardheidsclausule kan zowel uit eigen beweging door DUO of gemeenten worden toegepast, of bij een bezwaarzaak aan de orde komen. In het laatste geval zal de inburgeraar wel zelf moeten aantonen waarom hij in aanmerking komt voor toepassing van de hardheidsclausule. Eventueel zal de inburgeraar een cursusinstelling dan vragen om aanvullende informatie aan te leveren, waaruit blijkt dat de inburgeraar in aanmerking komt voor toepassing van de hardheidsclausule.

Hardheidsclausule en overgangsrecht Wi2013

Voor de hardheidsclausule geldt hetzelfde als bovenstaande redenatie.

Wat betreft de onderwerpen waaromtrent haakjes worden opgenomen zodat later aanpassingen kunnen worden gedaan: Ook hier gaat het om begunstigende maatregelen voor de inburgeraar. Bij uitwerking van de maatregelen bij AMvB zal duidelijk worden wat precies de gevolgen zijn. Op basis van de huidige inzichten zal het er voor inburgeraars in beperkte mate toe leiden dat zij gevraagd worden om aanvullende informatie aan te leveren en/of intensievere contacten met DUO, cursusinstellingen en/of gemeente te onderhouden.